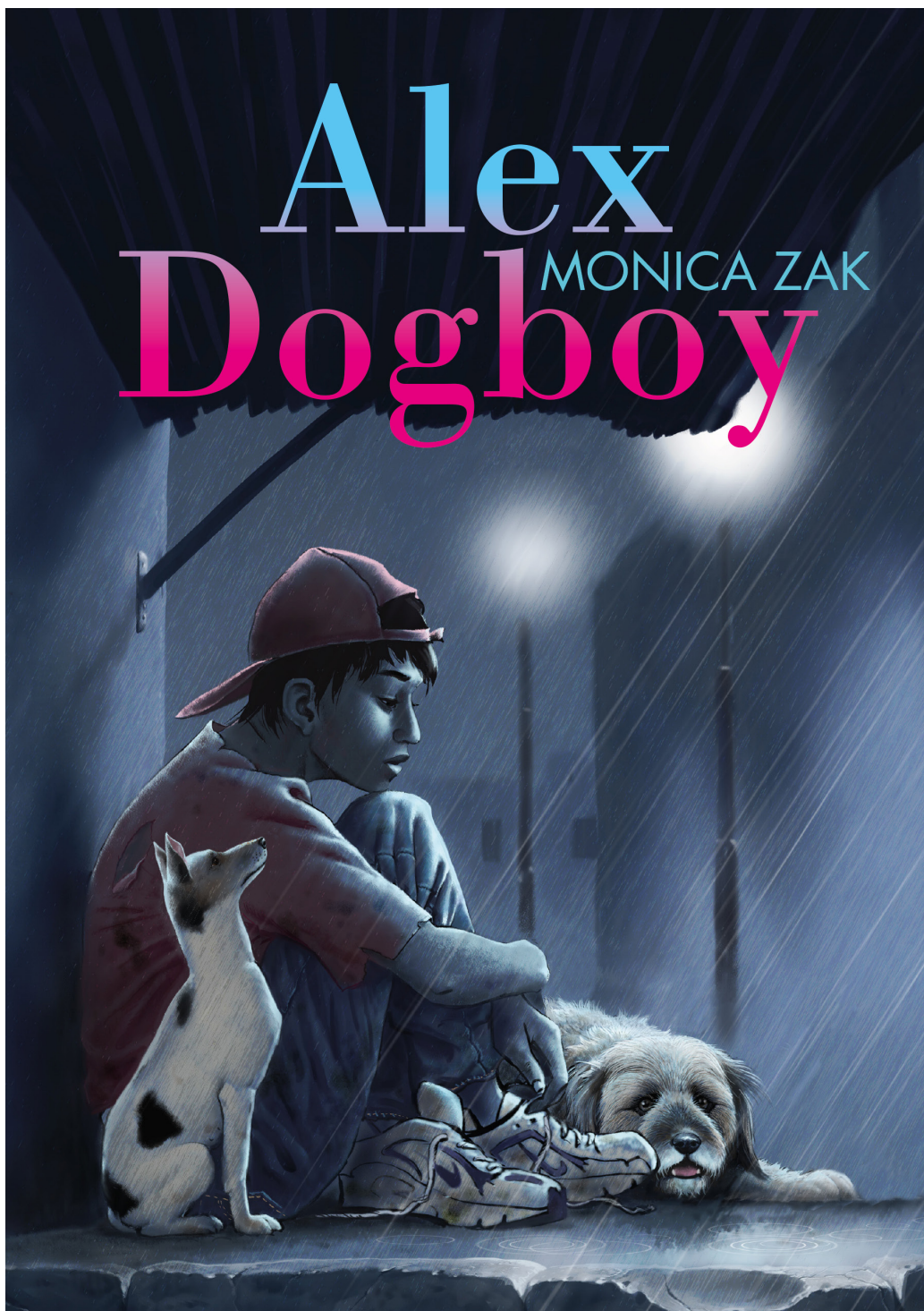

Alex

MONICA ZAK

Dogboy

Bokomslag © Jan-Åke Winqvist

LÄRARHANDLEDNING FÖR ÅK 5-7

*av Maria Bolmehag, Magdalena Harrtoft, Åsa Hörestrand, Karin-Karuchka
Kristiansen, Lena Nilsson Berg, Emelie Olofsson och Christina Strömwall*

Välkommen till lärarhandledningen!

Här hittar du olika uppgifter till boken *Alex Dogboy* av Monica Zak. Arbeta med frågorna löpande under läsningens gång, antingen kapitel för kapitel, eller några kapitel i taget.

Arbeta med alla frågor eller välj ut de uppgifter som passar dig och din klass bäst.

Mycket nöje och lycka till!

Handlingen i korthet

Alex överges tidigt av sina föräldrar och vantrivs hos sin moster. Alex rymmer, men livet på gatan i Tegucigualpa visar sig vara farligare än han trott och det är svårt att hitta mat. Ett tag bor Alex på en soptipp och samlar plastpåsar, där hittar han en skadad hundvalp som han tar hand om. Så får han sitt nya namn: Dogboy. Boken är baserad på en verklig pojke och det som hänt honom eller andra gatubarn som Monica Zak har träffat under sina resor i Centralamerika.

Om boken

Under sina många resor i Syd- och Centralamerika har författaren Monica Zak stött på otaliga barns livsöden. Boken *Alex Dogboy* fick hon inspiration till efter en resa till Honduras där hon som reporter hade i uppdrag att intervjua gatubarn som bodde på ett speciellt barnhem. Monica har skrivit texten *Den sanna historien om Alex Dogboy*, efter att många elever, lärare och läsare haft frågor kring hur boken kom till och om det som står är sant. Den rekommenderar vi att ni läser i samband med boken - före eller efter, beroende på vad du som lärare föredrar. Ladda ner den som pdf på www.opal.se/bocker/alex-dogboy. I den texten berättar Monica om hur hon lärde känna Nahin Samuels, som är pojken som levde med hundar, och huvudinspirationen till boken. Där får ni även läsa mer om övriga karaktärer i boken och andra intressanta fakta som är relaterade till *Alex Dogboy*.

Boka ett författarbesök!

Under ett författarbesök berättar Monica mer om boken och sitt övriga författarskap. Hon bokas via *Författarcentrum*.

Vill ni följa Monica på sociala medier så finns hon på Facebook: Monica Zak

Innan ni börjar läsa

- Titta på framsidan. Vad tror du boken handlar om?
- Har du läst något annat av författaren?
- Boken utspelar sig i ett land som heter Honduras. Har du hört talas om Honduras förut? Hur har du fått reda på det? Vad vet du i så fall?
- Läs efterordet i boken. Diskutera varför ett barn blir gatubarn. Finns det gatubarn i Sverige? Vad är skillnaden mellan gatubarn, hemlösa och uteliggare - diskutera begreppen och läs gärna mer om gatubarn på UNICEF hemsida.

Under läsningens gång

Låt eleverna leta upp minst 10 ovanliga (svåra) ord i boken. Låt dem skriva en förklaring till sina ord. Gör ett arbetsblad som en ordövning med elevernas samlade ord som klassen kan träna på. Skriv förslagsvis i Google drive och dela arbetsbladet mellan läraren och klassen.

Gatubarn

"Majoriteten av barnen som lever och arbetar på gatan är pojkar och vissa av gatubarnen är inte äldre än fem år. Barnen lever oftast i gäng och söker till exempel skydd under broar, i övergivna hus och på billiga hotell. För att överleva tvingas de att tigga, stjäla, sälja saker, tvätta bilar och putsa skor. Livet på gatan är farligt och barnen riskerar att utsättas för våld, övergrepp och människohandel.

Det är svårt att säga hur många gatubarn det finns i världen, eftersom många lever i det fördolda och inte finns med i någon statistik. Uppskattningsvis finns det omkring 100 miljoner gatubarn i världen, varav 40 miljoner beräknas leva i Latinamerika.

Många av de barn som lever och arbetar på gatan har ingen annanstans att ta vägen. De har blivit övergivna, föräldralösa eller har tvingats lämna hemmet, till exempel på grund av misshandel, vanvård eller alkoholism. Krig och naturkatastrofer är andra orsaker till att barn hamnar på gatan."

Källa: <https://unicef.se/fakta/barn-som-lever-pa-gatan>

Kapitel 1. Samtal med hundar

- Här finns många känslor. Beskriv dem.
- Vad tror ni har hänt med Alex föräldrar?
- Vad är det Alex har fått nog av?

Kapitel 2. Älskade mamma

- Barnmorskan påstår att mamman har blivit skrämmd av en hund eftersom han har tofsar på öronen. Vad tror du om det?
- Prata om ordet *skrock*. Känner du till något skrock?
- Mamman säger till Alex "du får inte följa med". Hur känner du när du läser det?

Kapitel 3. Var är pappa?

- Vilka minnen är Alex lyckligaste barndomsminnen?
- Vilka är dina?
- Alex slåss mycket i skolan och tycker om det. Varför tror du att han gör det?
- Vad menas med att ta sig in illegalt i USA?
- Ortsnamn nämns i texten t ex Guatemala och Tegucigalpa. Titta på en karta var orterna ligger.
- Alex pappa ger sig iväg, hur tänker han tror du?
- Även i vårt samhälle kan man behöva resa iväg för att få jobb och försörja sig. Känner ni till någon som har arbete på annan ort?
- I andra länder kan det vara vanligt att vuxna måste lämna barnen för att jobba någon annanstans, i vilka länder då? (jfr med romska tiggare).

Kapitel 4. Är det någon som har ringt?

- Alex säger att han känner ett djupt glödande hat mot Martin. Hur kan det komma sig?
- Hur tänker Alex när han bränner fotona och lämnar den tryggheten han har?
- Vad är det som gör att han tar avstånd från mosterns familj?
- Vad tror du han förväntar sig ska hända när han lämnar mosterns familj?

Kapitel 5. Ett fett liv

- Hur är Alex första dag på gatan?
- Vad går bra? Vad går inte bra?

Kapitel 6. Frysrummet

- Att stoppa en djupfrysad korv i en ficka var en optimistisk handling, en "framtidshandling". Förklara!
- Vad menas med "I dödens väntrum".

Kapitel 7. Burger King blues

- Det verkar inte så fett på gatan. Varför tror ni att Råttan sa så?
- Varför har barnen lim i sina burkar? Vilka effekter och konsekvenser har det?
- Vad tror ni mannen vill?

Kapitel 8. Paradiset

- Allting verkar perfekt men vad tror du Lupe ville berätta för Råttan?
- Fundera på det du läst och rita en bild eller bildserie som passar till den lästa texten.

Kapitel 9. Fem sålda pojkar

- Skriv ner tre meningar som handlar om det du läst. Det kan t ex vara hur du upplevde texten. Jämför med andras meningar, diskutera.
- Vad händer med barn som blir sålda?

Kapitel 10. Vad tänker han göra med oss?

- Skriv ner tre frågor som du skulle vilja ställa till George.

Kapitel 11. Försöka fly

- Kvinnan Dona Cecilia verkar vara stolt trots att hon inte äger något, förklara varför.

Kapitel 12. En flicka med röd klänning och 20 hundar

- Visa eleverna något filmklipp från Youtube på barnarbete på en soptipp.
- Alex klänger sig fast på sopbilen och tänker på sin hund Blondie för att det ska gå lättare.
- Har du något du tänker på (för att det ska gå lättare) när du gör något riktigt jobbigt?
- Hade du kunnat äta mat som kom från sopbilen?
- Rita en bild av *De Tusen Plastpåsnas Skog* eller av *Flickan med Röd Klänning*
- Slänger du mat eller saker som egentligen går att använda?

Kapitel 13. Ett oplanerat avslöjande

- Tror du Margarita hade gett Alex en hund om han bett om det?
- Skriv en rubrik som beskriver livet på soptippen - diskutera utifrån era rubriker.

Kapitel 14. Kartongen

- "Morgonen därpå förändrades hans liv". Berätta!

Kapitel 15. Dogboy

- Vilka av nedan ord passar in på Margaritas bror? Motivera.
  - Översittare
  - Överlevare
  - Beskyddande
  - Aggressiv
  - Orolig
  - Glad
  - Hänsynslös
  - Snäll
- Margarita är annorlunda när hennes bror är med. Hur kommer det sig tror du?

Kapitel 16. Mot havet

- Varför berättade mannen sagan, tror du?
- Vilka sagor känner du till?

Kapitel 17. Röd varning för orkan

- Blåst - Storm - Orkan, vad är skillnaden?
- Ta reda på fakta om orkanen Mitch
- Värre skyfall, svårare torka, orkaner; naturkatastroferna blir fler. Diskutera utifrån ett miljöperspektiv.
- Visa eleverna en film från Youtube där man får se hur en orkan påverkar omgivningen.

Kapitel 18. Och vattnet och leran steg

- Skriv en tidningsartikel utifrån händelserna i kapitel 18. Tänk på rubriksättningen.

Kapitel 19. Pojken i trädet

- Känner du till boken *Robinson Kruse*? Vad handlar den om? Känner du till några andra böcker med samma tema?
- Varför får Alex diarré?

Kapitel 20. En hel burk med majonnäs

- Vilka är det som sitter i den första helikoptern som flyger iväg, tror du?

Kapitel 21. Barndomshemmet

- Rita en bild eller bildserie som passar till den lästa texten i kapitel 21. Sätt upp din bild på väggen i klassrummet.
- Alex återfann inte sitt barndomshem. Vilka känslor har Alex, varför?

Kapitel 22. Två poliser och en cell

- Varför har Alex börjat sniffa lim?
- Det har gått några år, hur tror du Alex fick sin andra hund? Skriv och berätta.

Kapitel 23. Manuel Ballong

- Är det rätt att sätta barn i fängelse?
- Vad skulle du tycka vara värst med att sitta i ett sådant häkte som i kapitlet?

Kapitel 24. Mord på två pojkar

- Varför berättar inte Alex om sina föräldrar?

Kapitel 25. Tidigt på morgonen den fjärde dagen

- Hur känner sig Alex när han kommer ut och möts av hundarna?

Kapitel 26. Kär

- Vad är det som gör att Alex nu äntligen berättar om sina föräldrar?
- Finns kärlek vid första ögonkastet?

Kapitel 27. Älskade Alicia

- Vad händer i filmen om Alicia som Alex spelar upp inne i huvudet om och om igen? Hur är det i verkligheten?
- Kan du själv se filmer i huvudet på det sättet?
- Alex trodde inte att de som hade hus kunde vara rädda, vad är du rädd för?

Kapitel 28. Massor med lim och möte med fru Leti

- Varför tror du att fru Leti tar sig an Alex?
- "Det var här han började förstå att han var en människa". Vad menas med det?

Kapitel 29. En spökbil och en skrattande taxichaufför

- Dogboy och hans gäng är rädda för grå bilar, varför?
- Vad tror du taxichauffören kommer att göra med Emmy och hennes valpar?

Kapitel 30. Jagad

- Vad innebär Operation Nolltolerans?

Kapitel 31. Ruinen

- Rosa säger att det svåraste hon gjort var att lämna bort sina flickor till nunnorna. Om det var så svårt varför gjorde hon det då? Tycker du hon gjorde rätt eller fel? Motivera ditt svar.

Kapitel 32. Livvakt

- Vad tror du att Alex tänker när han får reda på att hans mamma har ringt.

Kapitel 33. Mamma, jag vill se ditt ansikte

- Var det rätt av honom att rymma? Motivera.

Kapitel 34. Det stora beslutet

- Vad var det Alex mamma egentligen sa i samtalet?
- Alex väljer nu sina nya föräldrar. Vilka är de och varför väljer han dem?

Efter att boken är utläst

Personbeskrivning

Välj en person ur boken, inte Alex, och gör en personbeskrivning. Beskriv personen så utförligt du kan utifrån: utseende, intressen, vanor, speciella egenskaper, kläder, stil, yrke, sätt att vara/tala, humör, uppförande, hur personen har agerat i en speciell situation. Skriv ner allt detta i löpande text. Lägg till dina egna tankar och reflektioner kring den person du granskat, t ex "Jag tror hon är en trevlig person", "Jag skulle gärna ha velat vara så modig som hon är".

Diskussion med hjälp av bilder

För att inkludera alla elever i den avslutande diskussionen kring boken kan man uppmuntra genom bildvisning och associering:

Skriv ut bilder på t ex fångelse, orkan, hundar, marknadsstånd, soptipp, röd keps, hamburgare, kylskåp. Lägg fram bilderna framför eleverna. Gå laget runt och låt de välja en bild och berätta hur de associerade den bilden till någon händelse i boken. Fördjupa diskussionen med fler frågor. Innan ni går vidare låt de andra berätta om de kan associera bilden till någon annan händelse. Fortsätt tills alla bilder är avbockade.

Boktips med anknytning till ämnet

Känner du till andra böcker som handlar om gatubarn? Här är några exempel.

- Charles Dickens, Oliver Twist
- Cornelia Funke, Tjuvarnas herre
- Sally Grindley, Krossat glas
- Mecka Lind, En pojke som Alfredo
- Andy Mulligan, BOX 101

Övrig information om *Alex Dogboy*

ISBN: 978-91-7299-240-5

Antal sidor: 202 sidor

Utgivningsdatum: 2007-03-16

Utgiven av: Bokförlaget Opal

Förlagskontakt: Malou Najic, malou@opal.se

Andra böcker om Alex Dogboy:

Tredje kärleken, ISBN: 978-91-7299-304-4

Alex Dogboy, pojken med hundarna, lever i Honduras huvudstad Tegucigalpa. Han hankar sig fram med hjälp av fru Leti som ger honom mat och arbete och Doña Rosa som erbjuder honom sovplats i en ruin, om han håller sig från lim och droger. Men när fru Leti flyttar och Doña Rosa dör i aids rasar Alex värld. Det är inte första gången han blir sviken och får starta om på nytt.

Säg Alex, bara Alex, ISBN: 978-91-7299-579-6

Alex Dogboy och Zofi är tillsammans igen efter att Alex varit i ungdomsfängelse. Zofi kämpar mot sitt limberoende, men får återfall. Alex tar henne till ett hem för missbrukande flickor. Han börjar sakna henne direkt och ångrar sig. När Zofi äntligen kommer ut bestämmer de sig för att ta tag i sina liv och lämna gatan. Men gång på gång förstörs deras planer eftersom

Dogboy är död - Noveller, ISBN: 978-91-7299-680-9

En novellsamling om utsatta ungdomar från olika delar av världen. Första novellen handlar om Alex Dogboy, pojken från Honduras som är bekant för många svenska läsare. Han får äntligen kontakt med sin pappa vilket gör att han blir mer tillfreds med sig själv och sin livssituation, han är inte längre Dogboy. Han är Alex. Dogboy är död. Monica Zak tar oss vidare till Vilhelmina i Sverige där en adopterad flicka funderar på sitt förflutna, en barnsoldats öde i Guatemala, en kamelpojke i Somaliland och ett ensamkommande flyktingbarn från Somalia på en båt på Medelhavet. Vi får också läsa om det annorlunda livet på Grönland där övergrepp tyvärr är ganska vanliga bland tonåringar. Dessutom finns noveller från Afghanistan, Peru och Brasilien.

